

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Urtos/3/2026
Identifikačné číslo spisu:	7026200015
Dátum vydania rozhodnutia:	03.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Klemanič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7026200015.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Klemaniča a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA, na neverejnom zasadnutí konanom 3. júna 2026 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného O. K. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6Ntc/3/2026, z 24. februára 2026

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného O. K. z a m i e t a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach uznesením, sp. zn. 6Ntc/3/2026, z 24. februára 2026 rozhodol tak, že: „Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z., § 67 ods. 2 Trestného zákona č. 300/2005 v znení neskorších predpisov zamieta návrh odsúdeného O. K., nar. XX.X.XXXX v D. T., toho času v ÚVTOS a ÚVV Ilava o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vo veci Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Ntc/35/2013.“

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate nasledovne:

„K formálnej podmienke Krajský súd v Košiciach konštatuje, že v zmysle slovenskej právnej úpravy osoba odsúdená na doživotie môže byť podmiennečne prepustená najskôr po dvadsiatich piatich rokoch výkonu tohto trestu. Keďže odsúdený O. K. je vo výkone trestu odňatia slobody od 2. júla 2015, podľa § 67 ods. 2 Trestného zákona formálnu podmienku pre podmiennečné prepustenie splní po vykonaní 25 rokov, t. j. 8. septembra 2036. To znamená, že formálna podmienka pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je splnená.

Vzhľadom na to, že odsúdený nepreukazuje dlhodobo stabilnú a presvedčivú zmenu správania, ktorá by odôvodňovala záver o splnení účelu výkonu trestu, resocializačná prognóza je hodnotená ako nepriaznivá na základe vysokého rizika recidívy trestnej činnosti, dospel Krajský súd v Košiciach k záveru, že osoba odsúdeného O. K. nedáva dostatočné garancie, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, a teda odsúdený O. K. nesplňa materiálnu podmienku pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Odsúdený O. K. nesplňa zákonom uvedené podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, preto súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.“

Proti uzneseniu krajského súdu podal odsúdený O. K. sťažnosť priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí, ktorú následne písomne prostredníctvom ustanovenej obhajkyne O.. A. A. odôvodnil v podstate takto:

„Z rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Ntc/35/2013-34 vyplýva, že slovenský súd podľa § 15 ods. 1 a § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. uznal rozsudok Landesgericht für Strafsachen Wien v celom rozsahu. Slovenský súd nevyužil možnosť adaptácie trestu (neprispôobil ho slovenskej trestnej sadzbe), čím plne akceptoval právny stav nastolený v Rakúsku. Súčasťou tohto právneho stavu je aj individuálne poučenie odsúdeného o možnosti podmieneného prepustenia po 10 rokoch. Akýkoľvek neskorší pokus o aplikáciu prísnejšej slovenskej lehoty (25 rokov) je v rozpore s týmto právoplatným uznávacím rozhodnutím.

Odsúdený vyjadril súhlas s odovzdaním na výkon trestu do Slovenskej republiky (str. 4 rozsudku Krajského súdu v Košiciach) v dobrej viere, že podmienky jeho prepustenia zostanú zachované tak, ako mu boli prezentované v Rakúsku.

Ak by bol odsúdený O. K. upovedomený, že po odovzdaní do Slovenskej republiky sa jeho faktický pobyt vo väzení predĺži o 15 rokov len zmenou procesných pravidiel, mal by právo vzniesť námietky podľa čl. 17 ods. 4 Rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV. Keďže slovenský súd pri uznávaní rozsudku túto zmenu neavizoval, vzniklo odsúdenému silné legitímne očakávanie 10-ročnej lehoty.

Podľa § 17 zákona č. 549/2011 Z. z. uznaný trest nesmie zhoršiť postavenie odsúdeného. Keďže rozsudok Krajského súdu v Košiciach uznal trest doživotia bez ďalšej úpravy, nie je možné v štádiu výkonu trestu mechanicky aplikovať § 67 Trestného zákona Slovenskej republiky, ktorý pri doživotí stanovuje lehotu 25 rokov výkonu trestu na podmienené prepustenie z výkonu trestu. Takýto postup by predstavoval faktické predĺženie trestu o minimálne 15 rokov, čo je v priamom rozpore so zákazom zhoršenia postavenia pri uznávaní cudzích rozhodnutí.

Podľa uznesenia o započítaní trestu (sp. zn. 2Ntc 35/2013-69) bola O. K. započítaná väzba od 8. septembra 2011. V Rakúsku by lehota na podmienené prepustenie uplynula po 10 rokoch, t. j. 8. septembra 2021. V Slovenskej republike Ústav na výkon trestu Ilava uvádza termín až 8. septembra 2036.

Tento rozdiel 15 rokov medzi rakúskym prísľubom a slovenskou realitou je zásadným porušením práva na osobnú slobodu a princípu lex mitior (zásada aplikácie miernejšieho zákona).

Európsky súd pre ľudské práva judikoval (Del Río Prada v. Španielsko), že ak sa pravidlá výkonu trestu zmenia tak radikálne, že to vedie k podstatne dlhšiemu uväzneniu, než sa predpokladalo v čase odsúdenia, ide o porušenie článku 7 Dohovoru. V prípade O. K., ktorý je od roku 2023 v diferenciálnej skupine D2 (hodnotenie z 30. januára 2026), je ďalšie zotrvávanie vo výkone trestu nad rámec 10-ročnej lehoty v rozpore s účelom resocializácie, ktorú úspešne podstupuje.“

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 Trestného poriadku správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť odsúdeného O. K. nie je dôvodná.

Najvyšší súd zo spisového materiálu zistil, že Krajský súd v Košiciach rozsudkom, sp. zn. 2Ntc/35/2013, zo 4. februára 2014, rozhodol podľa § 15 ods. 1, § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. tak, že rozsudok súdu Landesgericht für Strafsachen Wien, Rakúska republika č. 603Hv 1/12s z 24. apríla 2012, ktorým bol občan Slovenskej republiky O. K. uznaný za vinného zo zločinu vraždy podľa § 75 Trestného zákonníka Rakúskej republiky a zo zločinu ťažkej lúpeže podľa § 142 ods.1, § 143 prvá veta, druhý prípad Trestného zákonníka Rakúskej republiky a bol mu uložený trest odňatia slobody na doživotie, sa uznáva a vykoná s tým, že odsúdený bol na výkon tohto trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 2Ntc/35/2013, z 3. júla 2015, bola odsúdenému podľa § 45 ods. 4 Trestného zákona a § 521 ods. 5, ods. 6 Trestného poriadku započítaná do uloženého trestu odňatia slobody doba väzby od 8. septembra 2011 do 2. júla 2015.

Dňa 23. januára 2026 podal odsúdený návrh na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody s odôvodnením, že nebol prebraný na výkon trestu v Slovenskej republike v zmysle Trestného poriadku, ale podľa Európskeho dohovoru, a preto mu vznikla možnosť byť podmiennečne prepustený z daného trestu odňatia slobody po prvýkrát v júli 2025 a k druhému dátumu v júli 2026.

Z hodnotenia odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS a ÚVV Ilava, z 30. januára 2026 (č. 1. 17 - 18) vyplýva, že odsúdený O. K. nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody dodaním z cudziny 2. júla 2015 do ÚVV a ÚVTOS Bratislava. Do ÚVTOS a ÚVV Ilava bol premiestnený na ďalší výkon trestu 29. marca 2022 a aktuálne je umiestnený v diferenciačnej podskupine „D2“ v rámci oddielu doživotných trestov. Správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody v predchádzajúcich ústavoch bolo prevažne bezproblémové, avšak vyskytol sa opakovaný nedostatok v prechovávaní nepovolených predmetov. Odsúdený rešpektoval pokyny a príkazy príslušníkov a zamestnancov zboru, bez prejavov agresivity alebo impulzivnosti. Po umiestnení do tunajšieho ústavu bolo správanie odsúdeného na požadovanej úrovni. Prispôbil sa podmienkam výkonu doživotného trestu, edukatívne je otvorený a vo väčšine situácií kooperatívny. Pokyny a príkazy príslušníkov a zamestnancov zboru spravidla rešpektuje a plní, pričom počas hodnotiaceho obdobia bol zaznamenaný prípad odmietnutia prevzatia jemu pridelenej práce, v súvislosti s ktorým je voči jeho osobe aktuálne vedené disciplinárne konanie. Disciplinárna odmena mu bola udelená štyrikrát. V jednom prípade za plnenie pracovných povinností a v troch prípadoch za rozvoj osobnosti. Disciplinárny trest nemá evidovaný. Jeho postoj k trestnej činnosti sa vyvíjal pozitívnym smerom, v súčasnosti verbalizuje kritické hodnotenie svojho konania. Nemožno vylúčiť, že niektoré prejavy sú motivované snahou dosiahnuť priaznivejšie podmienky, no celkovo prevláda pozitívna orientácia. Na základe komplexného zhodnotenia správania odsúdeného, priebehu výkonu trestu, nedostatku v plnení pracovných povinností a čiastočného plnenia programu zaobchádzania možno dospieť k záveru, že odsúdený nepreukazuje dlhodobo stabilnú a presvedčivú zmenu správania, ktorá by odôvodňovala záver o splnení účelu výkonu trestu. Zároveň je potrebné konštatovať, že odsúdený doposiaľ neabsolvoval výstupný oddiel, ktorého cieľom je systematická príprava odsúdeného na životné podmienky po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Tento program zahŕňa najmä rozvoj sociálnych a komunikačných zručností, posilnenie schopnosti zvládať záťažové situácie, orientáciu v právnych a administratívnych povinnostiach po prepustení, ako aj podporu pri plánovaní budúceho sociálneho a pracovného zaradenia. Neabsolvovanie uvedeného programu je relevantné pri hodnotení pripravenosti odsúdeného na reintegráciu do spoločnosti a predstavuje faktor, ktorý je potrebné zohľadniť pri posudzovaní jeho celkového resocializačného potenciálu. Resocializačná prognóza je hodnotená ako nepriaznivá na základe vysokého rizika recidívy trestnej činnosti. Vzhľadom na komplexnosť údajov preukazujúcich stav plnenia podmienok na podmiennečné prepustenie je nutné poukázať na skutočnosť, že termín, kedy môže byť v zmysle § 66 a § 67 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších predpisov odsúdený podmiennečne prepustený, uplynie 8. septembra 2036. V zmysle uvedeného konštatujem, že odsúdený nepreukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a neodporúčam jeho prepustenie.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 67 ods. 2 Trestného zákona osoba odsúdená na doživotie môže byť podmiennečne prepustená najskôr po dvadsiatich piatich rokoch výkonu tohto trestu, ak s ohľadom na okolnosti činu, za ktorý

bola odsúdená, a povahu jej osobnosti nehrozí jej prepustením opakovanie spáchaného činu alebo obdobného činu.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z vyššie citovaných ustanovení plynie, že pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je nutné, aby odsúdený kumulatívne splnil tri podmienky, jednu formálnu - vykonal trest v zákonom stanovenej dobe a dve materiálne - plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Už vo vzťahu k formálnej podmienke najvyšší súd konštatuje, že táto nie je splnená. Skutky, ktoré sú predmetom tohto konania, boli v Rakúskej republike právne kvalifikované ako zločin vraždy podľa § 75 Trestného zákonníka Rakúskej republiky s trestnou sadzbou 10 až 20 rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie a zločin ťažkej lúpeže podľa § 142 ods. 1, § 143 prvá veta, druhý prípad Trestného zákonníka Rakúskej republiky s trestnou sadzbou 5 až 15 rokov.

Pokiaľ ide o posúdenie splnenia formálnych podmienok podmiennečného prepustenia, najvyšší súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Urtost/1/2015, z 8. septembra 2015, zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 13/2016, podľa ktorého „z hľadiska posúdenia dotknutého trestného činu ako prečinu, zločinu alebo obzvlášť závažného zločinu vo vzťahu k podmienke výkonu určitej časti trestu pri podmiennečnom prepustení (§ 66, § 67 Trestného zákona) je rozhodujúca právna kvalifikácia podľa cudzieho rozhodnutia (a týmto rozhodnutím kvalifikačne použitého zákona iného štátu), ktoré bolo uznané príslušným súdom Slovenskej republiky, a to z hľadiska kritérií uvedených v § 10 a v § 11 Trestného zákona (forma zavinenia a trestná sadzba trestu odňatia slobody).“ Vzhľadom na uvedené je potrebné vychádzať z trestnej sadzby zločinu vraždy podľa § 75 Trestného zákonníka Rakúskej republiky v rozpätí 10 až 20 rokov alebo doživotie a posúdiť predmetný trestný čin ako obzvlášť závažný zločin, za ktorý bol odsúdenému O. K. uložený trest odňatia slobody na doživotie, a preto v súlade s § 67 ods. 2 Trestného zákona môže žiadať o podmiennečné prepustenie najskôr po dvadsiatich piatich rokoch. Keďže odsúdený výkon uloženého trestu nastúpil 8. septembra 2011, v zmysle § 67 ods. 2 Trestného zákona bude formálna podmienka pre podmiennečné prepustenie splnená najskôr 8. septembra 2036.

Najvyšší súd v súvislosti s otázkou posudzovania splnenia podmienok pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého cudzím rozhodnutím ďalej poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Urtost/2/2016, zo 7. apríla 2016 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 5/2017, v zmysle ktorého „ak došlo k uznaniu rozhodnutia súdu iného štátu, či už podľa Trestného poriadku alebo podľa zákona č. 549/2011 Z. z. v znení zákona č. 344/2012 Z. z., podmienky pre podmiennečné prepustenie sa vždy posudzujú podľa Trestného zákona (Slovenskej republiky), nie podľa práva štátu, ktorého rozhodnutie sa po jeho uznaní vykonáva (štátu pôvodu)“.

Z hore uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu teda nepochybne vyplýva, že na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa u osôb, ktoré svoj trest vykonávajú na území Slovenskej republiky na základe predtým uznaného cudzieho rozhodnutia, plne vzťahuje Trestný zákon Slovenskej republiky.

Uvedený záver vyplýva tak z dôvodovej správy k predmetnému ustanoveniu, ako aj z čl. 17 ods. 1 Rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii (ďalej len „Rámcové rozhodnutie“), v ktorom sa

uvádza, že výkon trestu sa riadi právom vykonávajúceho štátu. Pokiaľ odseky 2 a 3 neustanovujú inak, orgány vykonávajúceho štátu sú ako jediné príslušné rozhodovať o postupoch výkonu a určovať všetky s tým súvisiace opatrenia vrátane dôvodov na predčasné alebo podmienené prepustenie.

Hoci v odseku 4 citovaného ustanovenia Rámcového rozhodnutia sa uvádza, že členské štáty môžu stanoviť, že pri každom rozhodnutí o predčasnom alebo podmienenom prepustení sa môže brať ohľad aj na tie ustanovenia vnútroštátneho práva uvedené štátom pôvodu, podľa ktorých má daná osoba nárok na predčasné alebo podmienené prepustenie v istom stanovenom čase, v danom prípade išlo o dobrovoľnú transpozíciu, ktorú Slovenská republika neprebrala (viď tabuľka zhody).

Najvyšší súd upriamuje pozornosť aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 498/2015, zo 6. októbra 2015, podľa ktorého „existencia odlišných podmienok výkonu trestu odňatia slobody vrátane predpokladov podmieneného prepustenia je v jednotlivých štátoch prirodzená a skutočnosť, že v niektorých aspektoch sa tieto podmienky môžu subjektívne javiť ako prísnejšie, ešte neznamená, že napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu sťažovateľom označených práv ústavne nezlučiteľnou aplikáciou (výkladom) zákona o uznávaní a výkone rozsudkov.“

Inými slovami, z pohľadu splnenia podmienok pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odsúdeným O. K. nie je relevantné, či ich spĺňa podľa práva Rakúskej republiky, keďže na jeho situáciu sa vzťahuje výlučne § 67 Trestného zákona Slovenskej republiky.

S poukazom na vyššie uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.